

А.В. Яковченко, молодший науковий співробітник,
Донецька дослідна станція ІОБ НААН

ЗМЕНШЕННЯ ГЕНЕРАТИВНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НАСІН- НЄВИХ РОСЛИН БАКЛАЖАНА

У рамках вивчення методів поліпшення посівних і врожайних властивостей насіння баклажана в умовах Степу України досліджено метод зменшення генеративного навантаження насінневих рослин.

Ключові слова: баклажан, насінництво, якість насіння, насіннева продуктивність.

Вступ. Останніми роками на Донецькій дослідній станції ІОБ НААН створено високоврожайний сорт баклажана Сауран, площа під яким розширюється, але попит на якісне насіння ще не задовольняється. Одна з причин дефіциту якісного насіння баклажана полягає у відсутності наукових розробок по технології його вирощування на насіння, недостатній рівень механізації насінництва.

При насінництві баклажана часто використовують звичайну технологію вирощування на продовольчі цілі, в якій не всі заходи відповідають задачам насінництва [1]. Зважаючи на це, досить актуальними залишаються розробки нових та удосконалення існуючих методів поліпшення посівних та врожайних властивостей насіння баклажана. У цьому плані у вирощуванні баклажана на насіння є ряд нез'ясованих питань, зокрема проведення розвантажень рослин у конкретній ґрунтово-кліматичній зоні.

Мета: дослідити вплив методу зменшення генеративного навантаження насінневих рослин на насінневу продуктивність і показники якості насіння баклажана.

Методика досліджень. Дослідження проводили відповідно до „Методики дослідної справи в овочівництві і баштанництві” [2]. Математичний обробіток даних, отриманих у дослідях, проводився методом дисперсійного аналізу [3]. Польові досліді

© Яковченко А.В., 2010.

проводили на Донецькій дослідній станції Інституту овочівництва і баштанництва НААН на полях наукової сівозміни. Станція знаходиться у Центральному Степу з помірно-континентальним кліматом, на території Ясинуватського району. Попередники: 2005 р. – огірок, 2006 – капуста. Основні агротехнічні заходи вирощування баклажана проводили в оптимальні строки, рекомендовані для умов Степу України на краплинному зрошенні[4, 5]. Дослід закладався у 4 повтореннях, площа загальної ділянки 29,4 м², облікової – 20 м². Перше розвантаження проводили на початку біологічної стиглості нижніх насінників шляхом обривання плодів і залишали на рослині не більше трьох. Друге через 10 діб після першого з такими ж умовами. На контрольних ділянках залишали усі плоди (природне навантаження). Збір плодів проводили одночасно та дозарювали 15 діб. Посівну якість насіння (енергія проростання, схожість, масу 1000 насінин, вологість) визначали в районній насінневій інспекції відповідно чинної методики[6].

Результати та їх обговорення. У 2007 – 2009 роках зменшення генеративного навантаження насінневих рослин суттєво не вплинуло на показники якості насіння баклажана. (таблиця 1), але існує тенденція до змін у роки з несприятливими погодними умовами. Якість насіння в усіх варіантах відповідає вимогам кондиційності. Не зважаючи на зменшення відсотку виходу насіння з плодів, після зменшення генеративного навантаження насінневих рослин рослин, вихід насіння не змінюється проте зростає кількість товарних плодів, що приводе до підвищення рентабельності за рахунок реалізації цих плодів. Порівняно до контролю при двох розвантаженнях кількість товарних плодів на 1,93 т / га більше.

Бібліографія.

1. Боос Г. В. / Вирощування насіння овочевих культур. - Л.: Колос, 1972. – 9 с.
2. Горова Т.К., Яковенко К.І., Жук О.Я. / Особливості проведення дослідів по насінництву овочевих і баштанних культур // Методика дослідної справи в овочівництві і баштанництві / За редакцією Г.Л. Бондаренка, К.І. Яковенка – Х.: Основа, 2001. – С. 220 – 226
3. Доспехов Б.А. Методика полевого опыта (с основами статистической обработки результатов исследований): Изд-е 5-е, доп. и перераб. – Москва: Агропромиздат, 1985. – 352 с.

4. Рекомендації по вирощуванню високих урожаїв насіння овочевих культур / Мін. сільського господарства УРСР. – К.: Урожай, 1973 – 18 с.

5. Вітанов О.Д., Солоненко І.І. / Насінництво овочевих культур. – Х., 2007.- с.207-210

6. ДСТУ 2240-93. Насіння сільськогосподарських культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови. – К.: Держстандарт України, 1993.

Вплив зменшення генеративного навантаження насінневих рослин на вихід та посівну якість насіння, (2007 – 2009 рр.).

Варіант	Врожайність плодів т/га		Вихід насіння, %	Посівна якість насіння		
	товарні	насіннєві		енергія проростання, %	схожість, %	маса 1000 насінин, г
Без розвантажень (контроль)	9,6	34,0	1,39	56	72	3,8
Одне розвантаження	24,8	31,6	1,46	71	83	3,9
Два розвантаження	28,9	29,4	1,61	70	87	3,9
НІР _{0,5}	10,4	6,2	0,18			

А. В. Яковенко. Уменьшение генеративной нагрузки семенных растений баклажана.

Резюме. В рамках изучения методов улучшения посевных и урожайных свойств баклажана в условиях Степи Украины изучено метод уменьшения генеративной нагрузки семенных растений.

A. V. Yakovenko. Decrease of generative loading of egg-plants seeds.

Summary. Within the limits of study of methods of important of sowing and productive seed peculiarities of egg-plant in the conditions of Steppe of Ukraine, the method of lessening of generative loading of seed plants has been investigated.